ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 18ης Μαρτίου 1992 *

Στην υπόθεση C-24/91,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. Pellicer, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον R. Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπούμενου αρχικά από τον C. Bastarreche Sagües και εν συνεχεία από τον A. Navarro González, γενικό διευθυντή Συντονισμού Νομικών και Θεσμικών Κοινοτικών Ζητημάτων, και την R. Silva de Lapuerta, Abogado del Estado, προϊσταμένη της Νομικής Υπηρεσίας, επιφορτισμένη με την εκπροσώπηση της Ισπανικής Κυβερνήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την ενταύθα Πρεσβεία της Ισπανίας, 4-6, boulevard Emmanuel Servais,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, επιτρέποντας στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης την απευθείας ανάθεση των έργων για την επέκταση και τη μετατροπή της σχολής πολιτικών επιστημών και κοινωνιολογίας και της σχολής κοινωνικών λειτουργών του πανεπιστημίου αυτού, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 71/305/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ ειδ. έκδ. 17/001, σ. 7),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, F. Grévisse και P. J. G. Kapteyn, προέδρους τμήματος, G. G. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τους διαδίκους που αγόρευσαν κατά τη συνεδρίαση της 9ης Ιανουαρίου 1992, στην οποία το Βασίλειο της Ισπανίας εκπροσωπήθηκε από την G. Calvo Diaz, Abogado del Estado,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Ιανουαρίου 1991, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε προσφυγή, βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, επιτρέποντας στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης την απευθείας ανάθεση (contración directa) των έργων για την επέκταση και τη μετατροπή της σχολής πολιτικών επιστημών και κοινωνιολογίας και της σχολής κοινωνικών λειτουργών του πανεπιστημίου αυτού, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 71/305/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ ειδ. έκδ. 17/001, σ. 7, στο εξής: οδηγία).

2 Ο τίτλος III της οδηγίας προβλέπει, μεταξύ άλλων μέτρων, κανόνες για την προσήκουσα δημοσιότητα των προσκλήσεων προς υποβολή προσφορών, ώστε όλοι οι ενδια-

φερόμενοι επιχειρηματίες της Κοινότητας να μπορούν να πληροφορούνται την προκήρυξη διαγωνισμών και ενδεχομένως να συμμετέχουν σ' αυτούς.

3 Κατά το άρθρο 12 της οδηγίας, οι ανακοινώσεις για την προκήρυξη διαγωνισμού πρέπει να αποστέλλονται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία εξασφαλίζει τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* το αργότερο εννέα ημέρες μετά την ημερομηνία αποστολής. Το τέταρτο εδάφιο της ίδιας αυτής διατάξεως διευκρινίζει ωστόσο ότι, για την ταχεία διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 15, η προθεσμία αυτή της δημοσιεύσεως είναι πέντε ημέρες το αργότερο μετά την ημερομηνία αποστολής.

4 Βάσει του άρθρου 14 της οδηγίας, περί των κλειστών διαδικασιών, η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και η προθεσμία παραλαβής των προσφορών τις οποίες οι προκριθέντες υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν είναι τουλάχιστον 21 ημέρες για κάθε προθεσμία, που υπολογίζεται από της ημερομηνίας αποστολής της ανακοινώσεως και από της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής προσκλήσεως στους υποψηφίους. Ωστόσο, το άρθρο 15 διευκρινίζει ότι, όταν λόγοι κατεπείγοντος καθιστούν ανέφικτη την τήρηση των προθεσμιών του άρθρου 14, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν βραχύτερες προθεσμίες, ήτοι δώδεκα ημέρες για τις αιτήσεις συμμετοχής, που υπολογίζονται από της ημερομηνίας αποστολής της ανακοινώσεως, και δέκα ημέρες για τις προσφορές, που υπολογίζονται από της αποστολής της γραπτής προσκλήσεως.

5 Το άρθρο 9 της οδηγίας εξαιρεί σειρά περιπτώσεων από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών περί δημοσιότητας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 9, στοιχείο δ, προβλέπει παρέκκλιση, « κατά το απολύτως αναγκαίο μέτρο, όταν για λόγους κατεπείγοντος που προκύπτουν από γεγονότα μη δυνάμενα να προβλεφθούν από τις αναθέτουσες αρχές δεν είναι δυνατό να τηρηθούν οι προθεσμίες που τάσσονται από άλλες διαδικασίες ».

6 Στις 9 Φεβρουαρίου 1989, η Junta de Gobierno του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης κήρυξε κατεπείγουσα την εκτέλεση των έργων επεκτάσεως και μετατροπής της σχολής πολιτικών επιστημών και κοινωνιολογίας και της σχολής κοινωνικών λειτουργών, συνολικού προϋπολογισμού 430 256 250 πεσετών (PTA). Το ποσό αυτό τέθηκε στη διάθεση του πανεπιστημίου από το Υπουργείο Παιδείας τον Ιανουάριο του 1989.

7 Στις 27 Φεβρουαρίου 1989, η πρυτανεία του πανεπιστημίου αυτού, με ανακοίνωση σε τέσσερις ισπανικές εφημερίδες, προκήρυξε μειοδοτικό διαγωνισμό και ζήτησε την υποβολή προσφορών για τα έργα αυτά.

8 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η εκτέλεση των προβλεφθέντων έργων θα απαιτούσε επτάμισι μήνες, κατά τον υπεύθυνο αρχιτέκτονα, και έπρεπε να περατωθεί πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τον Οκτώβριο του 1989.

9 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται διεξοδικώς τα περιστατικά της διαφοράς, η εξέλιξη της διαδικασίας, καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

10 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν υπήρχε λόγος προσφυγής στη διαδικασία της απευθείας αναθέσεως, διότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 9, στοιχείο δ, της οδηγίας. Σχετικώς, διευκρινίζει ότι ο αυξανόμενος αριθμός φοιτητών αποτελεί πρόβλημα που υπάρχει από χρόνια, οπότε η άφιξη της νέας σειράς φοιτητών τον Οκτώβριο του 1989 δεν μπορούσε να αποτελεί απρόβλεπτη κατάσταση κατεπείγοντος, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

11 Η Επιτροπή υποστηρίζει, εξάλλου, ότι η πρυτανεία του πανεπιστημίου μπορούσε να δημοσιεύσει την προκήρυξη του διαγωνισμού στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία του άρθρου 15 της οδηγίας, της οποίας οι βραχύτερες προθεσμίες επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις δημοσιότητας εντός χρονικού διαστήματος ενός μήνα. Θεωρεί ότι το χρονικό αυτό διάστημα συμβιβαζόταν πλήρως με το προβλεφθέν από την πρυτανεία χρονοδιάγραμμα.

12 Η Ισπανική Κυβέρνηση θεωρεί, αντιθέτως, ότι η εφαρμογή του άρθρου 9, στοιχείο δ, της οδηγίας ήταν δικαιολογημένη. Επιμένει στην ανάγκη περατώσεως των έργων πριν

από την 1η Οκτωβρίου 1989 και στην καθυστέρηση που θα προκαλούσαν οι κοινοτικές διαδικασίες δημοσιότητας. Σχετικώς, διευκρινίζει ότι τα αντίστοιχα κτίρια των οικείων σχολών ήταν καθόλα απρόσφορα για την υποδοχή του μεγάλου αριθμού νέων φοιτητών που προβλεπόταν με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τον Οκτώβριο του 1989.

13 Επιβάλλεται κατ' αρχάς να παρατηρηθεί ότι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 9, στοιχείο δ, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς. Κατά συνέπεια, αν δεν συντρέχει μια από τις προϋποθέσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της οδηγίας και, ιδίως, από τις σχετικές διατάξεις περί δημοσιότητας.

14 Διαπιστώνεται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, το κατεπείγον που επικαλείται η Ισπανική Κυβέρνηση δεν ήταν ασυμβίβαστο με τις προθεσμίες που προβλέπονται στο πλαίσιο της ταχείας διαδικασίας του άρθρου 15 της οδηγίας.

15 Πράγματι, οι αναγκαίες πιστώσεις είχαν χορηγηθεί στο πανεπιστήμιο τον Ιανουάριο του 1989 και τα έργα επεκτάσεως και μετατροπής, των οποίων η προβλεφθείσα διάρκεια ήταν επτάμισι μήνες, έπρεπε να περατωθούν πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, αρχές Οκτωβρίου του 1989. Επομένως, το πανεπιστήμιο διέθετε επαρκή χρόνο για να οργανώσει τη διαδικασία διαγωνισμού, σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία του άρθρου 15 της οδηγίας, της οποίας οι προθεσμίες, όπως υπενθυμίζεται πιο πάνω στη σκέψη 4, μπορεί να περιοριστούν σε 22 ημέρες, ήτοι δώδεκα ημέρες για τις αιτήσεις συμμετοχής και δέκα ημέρες για τις προσφορές.

16 Επομένως, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, επιτρέποντας στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης την απευθείας ανάθεση των έργων για την επέκταση και τη μετατροπή της σχολής πολιτικών επιστημών και κοινωνιολογίας και της σχολής κοινωνικών λειτουργών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία και, ιδίως, από τα άρθρα 9 και 12 έως 15.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο της Ισπανίας, επιτρέποντας στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης την απευθείας ανάθεση των έργων για την επέκταση και τη μετατροπή της σχολής πολιτικών επιστημών και κοινωνιολογίας και της σχολής κοινωνικών λειτουργών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 71/305/ΕΟΚτου Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, και ιδίως των άρθρων 9 και 12 έως 15.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

Due Grévisse Kapteyn Mancini

Κακούρης Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Μαρτίου 1992.

Ο Γραμματέας
J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος
O. Due